

Стан Редакције и Админ.:
Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Цеплаћена се никома не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.

Писма, рукописе, новца и
све остало што се односи
на лист, слаати власништву
листа.

СТРАЖА

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — СРП

Претплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дин. 12.—
„ шест месеци . . . 3.—
„ три месеца . . . 3.—
„ један месец . . . 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . Дин. 30.—
„ шест месеци . . . 15.—
„ три месеца . . . 750

СЛОБОДСУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА. 1092

Издаје се сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Распадање почиње

Ћража даје Италији јужни Тирол.

РИМ, 1. фебр.

У овдашњим дипломатским круговима се говори да је између римске и бечке владе постигнут потпун споразум о питању даљег држања Италије. Једна добро верзирана личност из дипломатског тела успела је да дозна из министарства иностраних дела, да је Аустрија пристала на устукање Јужног Тирола, ако Италија остане и даље неутрална. У Бечу су већ израдили и проглас, који се има упутити на становништво Тирола.

Талијански посланик на бечком двору од Аварне допутовао је у Рим и одржао је неколико конференција са Саландром и Сонином. Био је примљен и код краља. Говори се да је он донео уговор о уступању Тирола, и да су га краљ и влада потписали. Посланици сила из Споразума одржали су конференцију а затим су корпоративно посетили министра Саландру и са њиме дуго конферисали. Иако се не зна тачан узрок овој посети, ипак се у политичким круговима верује да су посланици покушали да омету аустро-италијански споразум.

Наше железнице

Ја сам у свој ранијем на-
пису већ казао: да је на Срп.
Држ. Железницама наступио
„хаос“, да се за данас не зна
ни ко пије ни ко плаћа, а то
је тако: одкако је унета по-
литика у њој, — а чему су
онако одлучно противни били
они, који су заиста часно и
предано вршили своју дуж-
ност, и у опште у сваком по-
гледу показивали света при-
меу у пожртвовању на др-
жавном послу, штитећи и ње-
не интересе до самопрегоре-
вања; но то је тако било само
за времена њихова, али по

њиховом одступању даље није
било тако.
На места њихова, који су
тако правилно схватили, ра-
зумели и вршили своју дуж-
ност, појавили су се људи са-
свим других категорија, дру-
гих погледа, особина и карак-
тера; управо да кратко и тач-
но кажем: појавили су се људи,
који су своје личне интересе
и амбиције, а у постигнућу
својих циљева, истакли ове
визна интереса државних, —
пренебрегавши тим своју свету
дужност, љубав и обавезу,
према њој.]

Даклем неколицина њих,
који нису имали услова да на
веће положаје дођу; као и
неколицина њих из млађе ге-
нерације њаших жељ. службе-
ника, који нису хтели да са-
чекају кад им време дође, па
да на исте положаје дођу; и
једни и други, а за постигну-
ће тога, а што је било нај-
веће претеће зло за нашу же-
лез. установу, — латили су
се другог средства са чиме се;
бесправно, поуздано, сигурно
и најбрже до циља долази,
— појавили су се као поли-
тичари — партијски људи; —
а даље пак лако дошли до
везе са партијским одборима
и пододборима, јер и овима
је то и једина дужност за по-
стигнуће исто тако својих лич-
них интереса, као и овима; и

кад је дошло време зато, они
су умели да га искористе и
да постигну оно што су же-
лели.
Кад су дошли на жељене
положаје, морали су по оп-
штим партијским правилима,
а свима нама добро познатим
да покажу и своју партијску
делатност; да потврде, да су
они заиста партијски људи, и
да им се то призна; те да се
на тим положајима одрже и
отуда даље користи вуку; и
за постигнуће тога, — они
су се решили и урадили оно
што никога нису смели да
учине: принели су на жртву
наше железнице, уневши и
даље политику и међу сво же-
лез. особље, и испољавајући
партизанство над њиме — они
су тим и упропастили нашу

желез. установу. Даклем, пре-
дали су се партијској служби,
а стварну жељ. службу од-
бацили су сасвим, а тим је и
морало да наступи оно, а што
је наступило и у свима дру-
гим установама у овој земљи
у којој је политика унета, а
све то пак извели су на овај
начин:

Тврдим, да на Срп. Држ. Же-
лезницама, бар код пружног
егзекутивног особља, које је
и главни стуб за одржавање
жељ. службе, није било ни-
каквих политичара — партиј-
ски људи, — јер тим се од
нас нико није бавио, управо
нами су наши споменути учи-
тељи, још у самом почетку
сваком усадили у душу, да је
то највеће зло које жељез.
установи прети, и ми смо се

КЋЕРИ ГРЕХА И ПОРОКА

Први корак у порок

После катастрофе

— Да би Нулић пред Невенком показао колико се каје за учињен преступ, он се „трује“.

Пошто је лек попио у чаши воде, сео је за сто и на брзу руку написао неколико речи Невенки:

— Госпођице! писао је Нулић — ја сам толики кривац, да не треба да живим. Један тренутак непромишљен учињив је да вас лишим онога, што сам требао да браним по цену свога живота. Ја се кајем, и да би доказао колико се кајем, ево ја одузимам себи живот. У моме столу налази се уложна књижица, она је ваша својина. Њоме нека се бар у неколико заглади мој преступ.

И иза гроба вас љубим
НУЛИЋ

Пошто је неколико пута прешао очима преко написа Нулић се задовољно осмехну а затим леже. Прашак је почео брже да дејстаује и крајње је време било да Нулић вађе постељу.

После пет минута Нулић је почео да избацује пену.

— У помоћ, у помоћ, угуших се! — поче Нулић да виче. Како је ноћ била тиха глас је његов одјекивао и допро је у собу Нулићеве рођаке. Ова скочи са постеље и пошто пажљиво послушав, брзо пође у собу у којој је Нулић спавао. Стала је пред врата, и решавала се да ли да уђе или не.

Међутим из Нулићеве собе допирало је крклање. Затим се све утишало. Без даљег размишљања, рођака нагло отвори врата и уђе унутра. Раздрљених груди, без покривача и са крупним грашцима зноја, која је избијала из тела, лежао је Нулић немоћан. Око усана био му је залеђен осмех. Нулић је изгледао као да је заспао.

— Ређаче, рођаче, шта ти је?! — Али Нулић се није ни мрдно. Она га стаде дрмати али је он био непомичан. Рођака није знала шта да ради. Најзад приђе столу да узме чашу воде да га испрска и поглед јој паде на завој од прашка.

ЗА НАШЕ РАТНИКЕ НАЈБОЉИ

КАЛЕНДАР

„СРПСКИ БОРАЦ“ — за ратну 1915 год. са збирком срп. нар. песама из српско-аустријског рата и са значајем мена времена и држено одштапаним празницима. Цена: Комад . . . . . 0-50 дин, Књиџарима 100 к. 35.—
Поштарина моја.
Календари се шаљу по примљеној пошти, упутници,

Издавачка књиџара
Е. Ајхштет
Београд

3-3

Чича Панта Костић
преселио је своју радњу од „ВУКА КАРАЏИЋА“

код „Арапина“
МАКЕДОНСКА УЛИЦА

преко целог дана точи се свеже пиво
(чаша 0-20 кригла 0-30 п. п.) велики избор природног пића и српских мезелука.
УСЛУГА БРЗА И ТАЧНА.

36

1-10

Машинских кајушева
Мушеме — цирада

препоручује стално отворена

КОЖАРСКА ТРГОВИНА

Паје Ђ. Мијатовића
У БЕОГРАДУ

34

1-5

Наш мили и никад непрежаљени супруг и отац

СТАНКО МИЛОШЕВИЋ

наредник I чете, I бат. VII пешад. пука III поз.

погинуо је јувачки у љутом окршају са мрским непријатељем на Варовници.

Јављамо нашим пријатељима и познаницима, да смо га пренели и сахрањили на беогр. новом гробљу.

Београд, 1. фебруара 1915 г.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Супруга Катица; син Мата.

31

3-3

Наш непрежаљени сестрић и брат

Мијодраз Стојакровић

ликвидатор крушевачког завода и редов XII. пука „Цара Лазара“

у овим великим ратним данима, у војној служби за нашу прослављену Отаџбину, мајку Велику Србију, пао је у тешку бољетицу, и тешко бољан донет из Феризовића, овде, у Крушевац, где је после тешког боловања преминуо 24 овог месеца а сахрањен 25, уз учешће овдашњег грађанства. Жалећи неутешно млади живот и идеале мога сестрића, овим изјављујем топли захвалност свима покојниковим друговима, који га до вечне куће испратили, а поглавито г. Миодрагу Игњатовићу, ђаку VII разреда гимназије, који се је топлом речи опростио се са нашим непрежаљеним покојником. Још већа је моја захвалност особљу крушевачког завода, који својим присуством на пратњи, доказаше своју пажњу према нашем милом покојнику, као и свима мојим познаницима и пријатељима, који ми донекле ублажише тугу у овоме мом превеликом болу и губитку.

Крушевац, 26 јануара 1915 г.

ДУБОКО ОЖАЛОШЋЕНИ!

Ујак Ђока Влајић, трговац — касанин; сестре: Милка и Дара; мађија Пава; тетка Ленка.

32

1-3

Уцвелели до дна душе и срца, јављамо родбини, пријатељима и познаницима, да је наш добри и никад непрежаљени јединац син, супруг, брат, братанац, шурак, ујак и зет

Радомир Д. Ранчић

бив. трг. олд.

као комесар телеграфског одељења II позива Тимочке Дивизије после кратког а тешког боловања, преминуо 22 тек. м. у 32 години свог млађаног живота и сахрањен у селу Бабе код Раље, далеко од својих милих и драгих.

Покојник је привео свој млађани живот на олтар своје отаџбине, што нас једино и теши у овом нашем неакнадином губитку.

Извештени о несрећном удесу, врредили смо 24 т. м. у овдашњој цркви, помен пок. Радомиру, на коме су чинодејствовали г. г. прота парафински Вучета Поповић, проаа црнобарски, Мијато Вучетић, свештеници: Никола Поповић, Вучета Стојакровић, Младен Јовановић олд., Миливоје Петровић београдски, Влада Петровић и Васа Бранковић, чланови Духовног Суда и ђакон Божидар Лукић писар Духовног Суда. И они су нам својим божанственим певањем у неколико тугу олакшали, на чему им вечито благодарни остајемо.

Захвални смо много г. Станку Петковићу трг. олд., који нас је у жалости тешио и сву бригу око спреме за помен водио, чиме нас је необично задужио.

Најтоплије благодаримо олд. грађанству обојега пола, што у великом броју присуствоваше помену нашег драгог Радомира, те нам својим присуством унеколико тугу ублажише.

Многобројне пак рођаке, пријатеље и познанике, који нам писима и депешама изјавише своје саучешће за изгубљеним јединцем, молимо да овим путем приме нашу захвалност, пошто нам је немогуће го сваком понаособ изјавити.

Параћин, 25. јануара 1915 г.

ЗА НАВЕК ОЖАЛОШЋЕНИ!

Мајка Савета; отац Давид Ранчић, трг. олд.; супруга Драга, сестре: Дана, Јелена и Видосава; зетови: Таса Л. Симић, каф. олд. и Никола Д. Ђовић, трг. из Врање; сестричине: Зора и Јевросима; тетка Дафина; тече: Димитрије Миљковић из Београда и Јован Марковић из Јагодине; ујаци: Воја Ј. Гавриловић из Јагодине и Влајко Стевановић олд., ташта Милева Симић, удова; ујна Лепосава; свастике: Дара, Мара и Јела и остала многбројна родбина.

33

1-3

ШТАМПАРИЈА

Драг. Грегорића и Друга

БЕОГРАД

Космајска улица бр 22.

БЕОГРАД

Препоручује се поштованом грађанству за израду сваковрсног штампарског посла као: часописа, циркулара, вињета, свадбених позивница, вереничких карти, посмртних листа

Штампарија је снабдевена са најмодернијим новим словима, шпацима и линијама.

Штампарија је снабдевена са четири штампарске машине и две СЕЦ МАШИНЕ за слагање, да би могла сваки посао изградити на потпуно задовољство пошт. своје муштерије.

Израда је чиста и брза, — Цена умерена.